

<https://www.skai.gr/news/environment/dw-gia-ellada-tourkia-italia-oi-dasikes-pyrkagies-den-ofeilontai-mono-stin-klimatiki-allagi>

DW για Ελλάδα, Τουρκία, Ιταλία: Οι δασικές πυρκαγιές δεν οφείλονται μόνο στην κλιματική αλλαγή...

Ο Γ. Γκολντάμερ, επικεφαλής του Κέντρου Παγκόσμιας Παρακολούθησης Πυρκαγιών, υποστηρίζει στην DW ότι οι πυρκαγιές στη Μεσόγειο δεν οφείλονται μόνο στην ξηρασία και τους ανέμους.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: Περιβαλλον

Δημοσίευση: 09/08/2021 - 21:04

DW για Ελλάδα, Τουρκία, Ιταλία: Οι δασικές πυρκαγιές δεν οφείλονται μόνο στην κλιματική αλλαγή...

Είτε στα Βαλκάνια, την Ελλάδα, την Τουρκία ή την Ιταλία, η πυροσβεστική και οι κάτοικοι μάχονται με τις πυρκαγιές σε πολλά μέρη, ωστόσο συχνά μάταια. Οι καταστροφικές πυρκαγιές στα δάση τροφοδοτούνται από τους καύσωνες, την ακραία ξηρασία και τους ισχυρούς ανέμους.

Τα ακραία καιρικά φαινόμενα γίνονται όλο και πιο συχνά εξαιτίας της κλιματικής αλλαγής, ακόμη και σε περιοχές που μέχρι τώρα είχαν γλυτώσει. Ο αυξημένος κίνδυνος δασικών πυρκαγιών δεν οφείλεται όμως μόνο στην κλιματική αλλαγή, λέει ο οικολόγος πυρκαγιών Γιόχαν Γκέοργκ Γκολντάμερ, επικεφαλής του Κέντρου Παγκόσμιας Παρακολούθησης Πυρκαγιών, σε συνέντευξή του στην DW. Ειδικότερα στην περιοχή της Μεσογείου, το τοπίο έχει αλλάξει δραματικά σε πολλά μέρη ως αποτέλεσμα της συνεχιζόμενης φυγής από την ύπαιθρο με μοιραίες συνέπειες.

Οι εγκαταλελειμμένες περιοχές αυξάνουν τον κίνδυνο πυρκαγιάς

DW: Κύριε καθηγητά, υπήρχαν πάντα σοβαρές δασικές πυρκαγιές στην περιοχή της Μεσογείου. Γιατί η εγκατάλειψη των αγροτικών περιοχών αυξάνει τον κίνδυνο;

Γιόχαν Γκέοργκ Γκολντάμερ: Στα Βαλκάνια, την Ελλάδα και την Τουρκία η αστυφιλία συνεχίζεται ακάθεκτη. Η νέα γενιά μετακομίζει στις πόλεις για να βρει δουλειά και καλύτερη ποιότητα ζωής εκεί. Με τους νέους να απομακρύνονται, οι αγροτικές περιοχές γερνάνε. Τα

χωριά και οι παλιοί οικισμοί σιγά-σιγά εξαφανίζονται. Αυτό σημαίνει ότι η παραδοσιακά πολύ εντατική χρήση της γης θα πάψει να υπάρχει εκεί. Στη γη που δεν καλλιεργείται, σταδιακά εμφανίζονται αγριόχορτα, θάμνοι, μεμονωμένα δέντρα και τέλος δάση, τα οποία παρέχουν στη φωτιά περισσότερη τροφή από τις εντατικά καλλιεργούμενες γεωργικές περιοχές ή βοσκότοπους. Εάν κάποιος θέλει να κάνει κάτι ενάντια στον κίνδυνο αύξησης των πυρκαγιών, θα πρέπει να εστιάσει στη νότια Ευρώπη, στα μέτρα που αντισταθμίζουν την έξοδο από τις αγροτικές περιοχές.

DW: Ορισμένες χώρες έχουν προχωρήσει σε αναδασώσεις με στοχευμένο τρόπο ως αντιστάθμισμα στην εγκατάλειψη της γης από τους αγρότες. Είναι αυτός ένας σωστός τρόπος;

Γιόχαν Γκέοργκ Γκολντάμερ: Αυτό εξαρτάται πολύ από το πώς γίνεται η αναδάσωση. Στην Πορτογαλία, για παράδειγμα, τα ταχέως αναπτυσσόμενα είδη δέντρων καλλιεργούνται σε μεγάλες εκτάσεις για παραγωγή χαρτοπολλτού και ξύλου. Είναι πεύκα και ευκάλυπτος, τα οποία κινδυνεύουν ιδιαίτερα επειδή είναι πολύ εύφλεκτα, σε αντίθεση με τους παραδοσιακούς ελαιώνες ή τις βελανιδιές. Στην Τουρκία, αναδασωμένες περιοχές με πεύκο καίγονται αυτή τη στιγμή. Οι πυρκαγιές σε αυτά τα δάση είναι πολύ δύσκολο να καταπολεμηθούν. Με ισχυρούς, ξηρούς ανέμους είναι μερικές φορές αδύνατο να σταματήσει μια φωτιά.

Τα φυσικά δάση κινδυνεύουν υπερβολικά

DW: Εκτός από αυτή τη μονοκαλλιέργεια αναδάσωσης, υπάρχει επίσης η επιθυμία σε πολλά μέρη να αφήσουμε τα δάση όσο το δυνατόν πιο ανέγγιχτα. Είναι τα «φυσικά» δάση πιο ανθεκτικά σε ακραίες καιρικές συνθήκες και τη φωτιά;

Γιόχαν Γκέοργκ Γκολντάμερ: Σε ένα ανέγγιχτο δάσος υπάρχει μεγάλη ποικιλία ιθαγενών φυτών και εντόμων αλλά και πολύ νεκρό ξύλο. Σε περίπτωση καύσωνα ή πυρκαγιών, ένα τέτοιο δάσος κινδυνεύει εξαιρετικά. Προκειμένου να καταστούν τα δάση λιγότερο ευαίσθητα στη φωτιά, θα πρέπει να σχεδιάζονται με τέτοιο τρόπο, ώστε η φωτιά να βρίσκει λιγότερη τροφή εκεί και επομένως να μπορεί να ελεγχθεί ευκολότερα. Αυτό είναι δυνατό πάνω απ' όλα μέσω της εντατικής γεωργίας και της ελεγχόμενης βοσκής στα δάση.

DW: Τα ακραία καιρικά φαινόμενα εκδηλώνονται τώρα, όχι μόνο στην περιοχή της Μεσογείου, αλλά σε όλο τον κόσμο λόγω της κλιματικής αλλαγής. Πώς πρέπει να προσαρμοστούμε στη νέα πραγματικότητα;

Γιόχαν Γκέοργκ Γκολντάμερ: Μόλις βιώσαμε εξαιρετικά έντονες βροχοπτώσεις και πλημμύρες εδώ στη Γερμανία. Επιπλέον, υπάρχουν ακραία φαινόμενα ισχυρών ανέμων, συμπεριλαμβανομένων των ανεμοστρόβιλων που δεν είχαμε ποτέ πριν ή μεγάλες εποχές ξηρασίας και πυρκαγιών. Φυσικά, όλα αυτά έχουν άμεσο αντίκτυπο στα δάση. Αυτός είναι ο λόγος, για τον οποίο πρέπει να αποχαιρετήσουμε την εικόνα που είχαμε για τα δάση, όταν κάποτε μπορούσαν να αναπτυχθούν σε ένα πολύ ισορροπημένο κλίμα, στο οποίο τέτοια ακραία φαινόμενα δεν εκδηλώνονταν ή εκδηλώνονταν σπάνια. Εάν στο μέλλον έχουμε γενικά κλιματολογικές συνθήκες όπως στη Μεσόγειο ή στις υποτροπικές περιοχές, τότε θα πρέπει να κοιτάξουμε τα δάση εκεί. Πώς είναι; Είναι εξίσου πυκνά, ψηλά και πλούσια σε βιομάζα όπως τα δάση ερυθρελάτης, ελάτης και της οξιάς μας; Οχι! Πρόκειται για ανοιχτά δάση με σχετικά λίγα δέντρα. Το αποτέλεσμα είναι ότι έχουν περισσότερο έδαφος να αναπτυχθούν, περισσότερο νερό ενώ οι ρίζες τους απλώνονται πιο βαθιά. Κι αυτή η ανθεκτικότητα τα βοηθά απέναντι σε ακραίες ξηρασίες και ανέμους.

English Translation

DW for Greece, Turkey, Italy: Forest fires are not only due to climate change ...

J.G. Goldammer, head of the Global Fire Monitoring Center, told DW that fires in the Mediterranean are not just caused by drought and wind.

Whether in the Balkans, Greece, Turkey or Italy, firefighters and residents are battling fires in many places, but often in vain. Catastrophic forest fires are fueled by heat waves, extreme drought and strong winds. Extreme weather events are becoming more common due to climate change, even in areas that have so far been spared. But the increased risk of forest fires is not just due to climate change, says fire ecologist Johann Georg Goldammer, head of the Global Fire Monitoring Center, in an interview with DW. Especially in the Mediterranean region, the landscape has changed dramatically in many places as a result of the continued exodus from the countryside with fatal consequences.

Abandoned areas increase the risk of fire

DW: Professor, there have always been serious forest fires in the Mediterranean region. Why does abandonment of rural areas increase the risk?

Johann Georg Goldammer: In the Balkans, Greece and Turkey, astyphilia continues unabated. The new generation moves to the cities to find work and a better quality of life there. As young people move away, rural areas are aging. The villages and the old settlements are slowly disappearing. This means that traditionally very intensive land use will cease to exist there. In the uncultivated land, weeds, shrubs, individual trees and finally forests appear, which provide the fire with more food than the intensively cultivated agricultural areas or pastures. If one wants to do something about the risk of increasing fires, one should focus on southern Europe, on measures to compensate for leaving rural areas.

DW: Some countries have reforested in a targeted way to compensate for the abandonment of land by farmers. Is this the right way?

Johann Georg Goldammer: It depends a lot on how reforestation is done. In Portugal, for example, fast-growing tree species are grown on large areas for pulp and wood production. They are pines and eucalyptus, which are particularly endangered because they are highly flammable, unlike traditional olive groves or oaks. In Turkey, reforested areas with pine trees are currently burning. Fires in these forests are very difficult to control. With strong, dry winds it is sometimes impossible to stop a fire.

Natural forests are extremely endangered

DW: In addition to this reforestation monoculture, there is also a desire in many places to leave the forests as untouched as possible. Are "natural" forests more resistant to extreme weather conditions and fire?

Johann Georg Goldammer: In an untouched forest there is a great variety of native plants and insects but also very dead wood. In the event of heatwaves or fires, such a forest is extremely endangered. In order to make forests less sensitive to fire, they should be designed in such a way

that the fire finds less food there and therefore can be more easily controlled. This is possible above all through intensive agriculture and controlled grazing in forests.

DW: Extreme weather events are occurring now, not only in the Mediterranean region, but around the world due to climate change. How should we adapt to the new reality?

Johann Georg Goldammer: We have just experienced extremely heavy rains and floods here in Germany. In addition, there are extreme winds, including tornadoes we have never had before or long periods of drought and fire. Of course, all this has a direct impact on forests. That is why we must say goodbye to the image we had of forests, when they could once have developed in a very balanced climate, in which such extreme phenomena did not occur or rarely did. If in the future we have general climatic conditions such as in the Mediterranean or in the subtropical regions, then we should look at the forests there. How is it: Are they as dense, tall and rich in biomass as our spruce, fir and beech forests? No! These are open forests with relatively few trees. The result is that they have more soil to grow, more water while their roots extend deeper. And this resilience helps them face extreme droughts and winds.